

μεταφραστικοῦ ταλάντου, διὰ τῶν μεταφράσεων σχεδὸν λησμονηθέντων δραματικῶν καὶ λυρικῶν ἔργων τοῦ συγγραφέως τοῦ «Δὸν Κιχώτου», ὁ Γίψων ἐκέρδισε τὰς ἐπευφημίας πάντων τῶν ἀληθῶν Κερθαντιστῶν ἐν τε τῇ Ἀγγλίᾳ καὶ τῇ Ἰσπανίᾳ. Εἰς αὐτὸν ὀφείλεται ἡ πιστότης τῆς μεταφράσεως ὅλου τοῦ ποιήματος τοῦ Δὸν Κιχώτου, ἐπιβολὴ ἄγαν δυσχερῆς, οὐδέποτε πρότερον τέλεον ἐπιτελεσθεῖσα καὶ ἴσως οὐχὶ αὐθις ἐπιτευχθησομένη. Ὁ Ἰάκωβος Ὑόγκ Γίψων, ἐν ἔτει 1826 γεννηθεὶς, ἦν υἱὸς τοῦ τελευταίου Γουλλιέλμου Γίψωνος, σιτηπόρου ἐξ Ἑδμβούργου. Ἐξεπαιδεύθη διὰ τὸ σκυτικὸν ἱερατεῖον, ἐξ οὗ ἀπεμακρύνθη ἕνεκεν τῆς προσβληθείσης ὑγείας του, μετὰ διετὴ ἐν Μελρόσθι ὑπηρεσίαν. Ἐκτοτε ἐπεδόθη εἰς περιοδείας καὶ τὴν σπουδὴν, ἐντρίβεστατος γενόμενος περὶ τὴν γερμανικὴν καὶ ἰσπανικὴν φιλολογίαν. Ἐσχάτως νυμφευθεὶς ἐνεκατέστη ἐν Swaynesthorpe, Long Ditton φαινόμενος ὡς ἐπανακτῆσας ἀρκούντως τὰς τε σωματικὰς καὶ πνευματικὰς αὐτοῦ δυνάμεις. Ἀπέθανεν ἐν Ramsgate, τῇ 24 Ὀκτωβρίου, σχεδὸν αἰφνιδίως, ἐκ προσβολῆς πλευριτίδος. Λέγεται ὅτι ἐκτὸς τῶν δημοσιευθέντων ἔργων του, καταλείπει τελείαν μετάφρασιν Ἰσπανικῶν ψδῶν ἀναφερομένων εἰς τὸν Σίδην, καὶ ἄλλα τινὰ ἔργα. Ἐπὶ ὥραίας δὲ εἰκόνας, ἦν ἔσχομεν τὴν τιμὴν νὰ λάβωμεν παρ' αὐτοῦ, ἐφ' ἧς οὗτος εἰκονίζεται παίζων ζατρίκιον μετὰ τῆς ἀξιοτίμου φιλέλληνας συζύγου του, ἀδελφῆς τῆς ἐλλογιμωτάτης συνεργάτιδος ἡμῶν δεσποινίδος Ἀγνῆς Δ. Σμίθ, φέρεται τὸ ἀκόλουθον χαρίεν ποιημάτιον, ὅπερ εὐχαρίστως μεταφράζομεν.

Η ΕΙΚΩΝ ΤΟΥ ΖΑΤΡΙΚΙΟΥ

Σκῶτον προσβλέπω εὐγενῇ ἐμπρὸς τοῦ ζατρίκιου,
Καὶ σάφρονά ἀπέναντι αὐτοῦ κυρίαν νεαράν.
Εἶρον μειδίαμα πλανᾷ ἐπὶ τοῦ παιγνιδίου,
"Ὅπερ νομίζει τέρψιν του καὶ ὄχι μάχην σοβαράν.
Καὶ τρὶ τὸν δὲ παρατηρῶ εἰς τὴν εἰκὸν' ἀκόμα
"Ὅστις ἡρέμα ἵπταται ἀόρατος ἄνω αὐτῶν.
Εἶν' ὁ Θεὸς τοῦ Ἐρωτος, ὅστις πανοῦργον ὄμμα
Ἐξακοντίζει κ' ὑπουλον ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν παικτῶν.
Καὶ κρίνων τὸ παιγνίδιον εἰς σκέψεις ἀμφιρρέπει,
Τὴν κεφαλὴν του ἄνωθεν ἐπιχαρίτως κλίνων,
Καὶ οὕτω τὸ παιγνίδιον ἐν τέλει μετατρέπει,
"Ὡστε αὐτὴ γίνεταί «μάττ» πλὴν καὶ νικᾷ ἐκ εἵνον.

(Ἐκ τοῦ ἀγγλικοῦ, κατὰ μετάφρασιν Γεωργ. Κ. Στρατήγη).

ΕΡΡΙΚΟΣ ΣΧΛΕΙΜΑΝ

"Ὅτι ἐκ τοῦ βίου τῶν ἐξόχων ἀνδρῶν ἔχομεν πάντοτε νᾶν-τλήσωμεν μεγάλα διδάγματα καὶ νὰ βεβαιωθῶμεν περὶ μεγάλων ἀληθειῶν, οὐδεὶς ἀμφισβητεῖ. Ἀλλ' ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι, μεγάλα τελέσαντες ἐν τῇ περιόδῳ τοῦ βίου αὐτῶν, τῶν ὁποίων ἡ βιολογικὴ ἀνέλιξις παρουσιάζει τὰ παραδο-

ξώτερα φαινόμενα καὶ ἐν τῇ πολυέλει τῶν ὁποίων σταδιοδρομίᾳ διαβλέπει τις ἐπιπνεύσαν τάσιν τινα, ὡς ἀπὸ δαιμονίου, τῶν ὅμως τελεσιουργουμένην θάτταν ἢ βράδιον ὑπὸ τὰς παραδοξωτέρας συνθήκας. Τοιοῦτος εἶνε ὁ βίος τοῦ Ἑρρ. Σχλεϊμαν, ὃν παρατιθέμεθα κατωτέρω. Ὁ μαθητευόμενος παρὰ τινι μικρεμπόρῳ ἐν Φυρστεμβέργῃ, ὁ ναυτόπαις, ὁ ἔμπορος, δημιουργεῖ τὸν σοφὸν ἀρχαιοδίφην, τὸν ἀποκαλύψαντα τὰ μέγιστα μνημεῖα τῶν μυθικῶν καὶ προϊστορικῶν χρόνων, τῶν ὁποίων τὰ ἐρέβη φωτίζει μόλις ἡ λαμπὰς τοῦ Ὁμηρικοῦ ἔπους. Δὲν εἴμεθα ὁπαδοὶ τῆς ἐώλου φιλοσοφίας τῶν τελικῶν αἰτίων, οὐδὲ τῶν ὀπτασιαστῶν τοῦ ἀνθρώπινου προορισμοῦ, ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα νάρνηθῶμεν πρὸ τοιούτων γενομένων προορισμῶν τινα, οὐχὶ ἀπὸ θείας ἐπιπνοίας, ἀλλ' ἀπὸ τοιαύτης ἢ τοιαύτης ὀργανικῆς διαπλάσεως, ἀφ' ἧς ἀπορρέουσιν ὠρισμένοι τάσεις καὶ κλίσεις, αἵτινες ὅτε μὲν ἀσθενεῖ καὶ οὔσαι καταπνίγονται ἐν τῷ χειμάρρῳ τῶν βιωτικῶν περιπετειῶν καὶ τροποποιῶνται, ὅτε δέ, ἰσχυραὶ καὶ ἔμμονοι, κατανικῶσι τὰς περιστάσεις καὶ διαφεύγουσι τὰ ἐμπόδια, ἀναμένουσαι τὴν κατάλληλον στιγμήν ὅπως ἐκφανθῶσιν ἐν ὅλῃ αὐτῶν τῇ ἀκεραιότητι καὶ μεγαλοπρεπείᾳ. Οὐδεὶς δὲ δύναται νάρνηθῇ τῷ Σχλεϊμαν τὸ δαιμόνιον τοῦτο τοῦ προορισμοῦ. Βεβαίως θυμαστὴ ἢ ἐπιμονὴ τοῦ ἀνδρὸς καὶ τὸ θάρρος, καὶ ζηλωτὴ ἢ ἀκαταπόνητος φιλοπονία, ἀλλ' ὑπὸ ταῦτα πάντα κρύπτεται τὸ κινεῖν ἐλαττήριον, τὸ τηροῦν ἐν ἐγρηγόρσει ἀδιαλείπτῳ τὸν νοῦν καὶ ἐνισχοῦν τὴν ἐμμονὴν ἐν τῇ ἐργασίᾳ. Καὶ τὸ ἐλαττήριον τοῦτο εἶνε ὁ ἔρως πρὸς τι ἰδεῶδες ἐπιστημονικόν, ὁ ἐνθουσιασμός. Εἶχεν ἄρα δίκαιον ὁ σοφὸς Γαλάτης ὁ εἰπών, ὅτι χρειάζεται ἐνθουσιασμός καὶ διὰ τὰ μικρότερα ἐπαγγέλματα, ῥῆσιν δι' ἧς ὑποσημαίνεται ἡ μεγάλη ἀλήθεια, ἣν ἐξεθέσαμεν.

Ὁ διὰ τῶν ἀνασκαφῶν αὐτοῦ ἐν Τροίᾳ καὶ Ἑλλάδι μεγάλως ἐκδουλεύσεις παρασχῶν τῇ ἀρχαιολογίᾳ Ἑρρίκος Σχλεϊμαν, υἱὸς ἱερέως, ἐγεννήθη τῇ 6 Ἰανουαρίου 1822 ἐν Neu Buckow τοῦ Μεκλεμβούργου. Ἐκ τῆς πρακτικῆς Σχολῆς, ἐνθα ἔμεινε ἀπὸ τοῦ 1834—36, εἰσῆλθε παρὰ τινι μικρεμπόρῳ ὡς μαθητευόμενος ἐν Φυρστεμβέργῃ παρὰ τῷ ὁποίῳ διέμεινε 5 ἔτη, μέχρις ὅτου ἐγείρων ἡμέραν τινα βαρὺν πίθον ἐβλάψε τὸ στῆθος αὐτοῦ καὶ κατέστη ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν. Μεταβὰς μετ' οὐ πολὺ εἰς Ἀμβούργον ἐμισθώθη ὡς ναυτόπαις ἐν τινι διὰ Βενεζουέλαν ἀποπλέον πλοῖον, ὅπερ ὅμως τῇ 12 Δεκεμβρίου 1841 ἐξώκειλεν εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς νήσου Τέξελ. Ἄνευ πόρων καὶ ἀσθενὲς μετεφέρθη εἰς τι νοσοκομεῖον τοῦ Ἀμστελδοάμου, ὁπόθεν εἰσῆλθεν ὡς ὑπνρέτης παρὰ τινι ἐμπόρῳ. Διὰ σιδηρᾶς ἐπιμελείας καὶ μετὰ πολλὰς στερήσεις, ἐξέμαθε τὴν ἀγγλικήν, γαλλικὴν, ὀλλανδικήν, ἰσπανικὴν, ἰταλικὴν καὶ πορτογαλλικὴν. Μετὰ δύο ἔτη προσελήφθη ὡς ἀνταποκριτῆς καὶ λογιστῆς παρὰ τινι ἐταιρίᾳ ἐν Ἀμστελδοάμῳ. Μετὰ τὴν ἐκμάθησιν καὶ τῆς ῥωσικῆς γλώσσης ἀπεστάλη ὑπὸ τῆς ἐταιρίας ὡς πράκτωρ αὐτῆς ἐν Πετρούπολει, ἐνθα ὑπὸ τὴν ιδιότητα ταύτην ἐπὶ 11 ἔτη διέμεινε γενόμενος μεγάλου-

πορος. Μετὰ τὴν ἐκμάθησιν τῆς νεοελληνικῆς τῷ 1856, ἤρξατο τῆς σπουδῆς τῆς ἀρχαίας, μετ' ὃ ἐταξείδευεν εἰς Σουηθίαν, Δανιμαρκίαν, Γερμανίαν, Αἴγυπτον, Συρίαν καὶ Ἑλλάδα. Διὰ πολλῶν ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων γενόμενος κύριος μεγάλης περιουσίας, ἀπεσύρθη τοῦ ἐμπορίου περὶ τὸ τέλος τοῦ 1863, ὅπως ἀφιερωθῇ εἰς τὴν προσφιλεῖ αὐτῷ σπουδῇ τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιολογίας.

Μετὰ τὴν περιοδείαν τῆς γῆς τῷ 1864—66, ἐπισκέφθη τὴν Ἰθάκην καὶ τὴν Κέρκυραν καὶ διελθὼν τὴν Πελοπόννησον ἐταξείδευεν εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν. Ἀπὸ τῆς παιδικῆς αὐτοῦ ἡλικίας ἐνθουσιώδης διὰ τοὺς ὁμηρικούς ἥρωας ἀφιερῶθη εἰς τὴν ἐξέτασιν καὶ ἀναδίφησιν τῶν μερῶν, ἅτινα ὑπῆρξαν τὸ θέατρον τῶν ἄθλων ἐκείνων. Δι' ἰδίων ἐξόδων μετὰ τῆς συνοδευούσης αὐτὸν συζύγου, ἑλληνίδος καὶ συνεργατίδος του, ἀνέσκαψεν ἀπὸ τοῦ 1872—82 τὸ ἐκτισιμένον μέρος τοῦ Ἰλίου (Χισαρλίκ), ἔνθα ἀνεκάλυψε τὰ εἰσέπια 6 πόλεων. Ἐκ τῶν πόλεων τούτων ἡ δευτέρα ἐκ τῶν κάτω, ἣτις συνεπεία μεγάλης καταστροφῆς κατέρρευσε, περιεῖχεν ἄφθονον χρυσόν. Τὴν ἀποτερωθεῖσαν ταύτην πόλιν ὑπέδειξεν ὁ Σχλεῖμαν ὡς τὴν ὁμηρικὴν Τρῳάδα. Τοὺς ἐν αὐτῇ εὑρεθέντας πλουσίους ἀρχαιολογικούς θησαυρούς ἐδώρῃσατο ὁ Σχλεῖμαν τῷ γερμανικῷ Κράτει καὶ νῦν εὐρίσκονται ἐν τῷ μουσεῖῳ τοῦ Βερολίνου, ἐν ἰδιαιτέρῳ διαμερίσματι ὑπὸ τὸ ὄνομα Σχλεϊμάνειον Μουσείον. Μεγαλοπρεπεστέρα ὑπῆρξεν ἡ ἐπιτυχία τῶν ἐν ἔτει 1876 ἐν τῇ ἀκροπόλει τῶν Μυκηνῶν γενομένων ἀνασκαφῶν, ἔνθα τοὺς βασιλικούς τάφους ἀνέσκαψεν, τοὺς ὁποίους ὁ Πausanias (II, 16) ἀναφέρει ὡς τὰ μνημεῖα τοῦ Ἀγαμέμνωνος καὶ τῶν ὑπὸ τοῦ Αἰγίσθου καὶ τῆς Κλυτεμνήστρας συγχρόνως φονευθέντων συνοδῶν του. Τὰ ἐν τοῖς τάφοις τούτοις εὐρήματα ἐξ ἀγνοῦ χρυσοῦ (ὡς λ. χ. Διαδήματα, περιλαίμια, δακτύλιοι κλ.) ζυγίζουσι ὑπὲρ τὰς 100 λίτρας. Κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ 1881 καὶ τὸ ἔαρ τοῦ 1882 ἀνέσκαψε τὸ θησαυροφυλάκειον ἐν Ὁρχομενῷ πλουτήσας τὴν ἐπιστήμην διὰ τῆς ἀνακαλύψεως ἐξόχως καλλιτεχνικῶς γεγλυμένης ὁροφῆς προϊστορικῆς ἐποχῆς. Τῷ 1884 καὶ 1885 ἀνέσκαψε τὴν Τίρυνθα ἔνθα εὐτύχησε νὰ φέρῃ εἰς φῶς τὰ προϊστορικὰ ἀνακτόρα τῶν βασιλέων τῆς Τίρυνθος. Τῷ 1869 ἐγένετο διδάκτωρ τῆς Φιλοσοφίας τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Rostock, ἐν ἔτει 1883 διδάκτωρ τοῦ δικαίου τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ὁξφόρδης, τῷ 1881 ὠνομάσθη ἐπίτιμος πολίτης τῆς πόλεως Βερολίνου. Ἀπὸ τοῦ 1871 κατοικεῖ ἐν Ἀθήναις.

Τὰ ταξείδια καὶ τὰς ἀνασκαφὰς περιγράφει ὁ Σχλεῖμαν ἐν τοῖς ἐξῆς ἔργοις: «Ἡ Κίνα καὶ Ἰαπωνία» (Παρίσις 1886). «Ἰθάκη, Πελοπόννησος καὶ Τρῳάς» (Λειψία 1869). «Ἀρχαιοότητες Τρῳάδος» (μετ' ἄτλαντος γερμανιστὶ καὶ γαλλιστὶ. Λειψία 1874). «Μυκῆναι» (μετὰ προλόγου ὑπὸ τοῦ Γλάδστωνος, Λειψία 1878). «Ἰλιος» (μετὰ προλόγου ὑπὸ Βύργου. Λειψία 1881). «Ὁρχομενός». «Ταξείδιον εἰς Τροίαν», (Λειψία 1881). «Τροία», «Τίρυνς» (μετὰ προλόγου ὑπὸ Ἀδλερ καὶ Dörpfeld).

Σημ. Θραυσθέντος ἀπροσδοκῆτως τοῦ ξυλογραφήματος τῆς εἰκόνας τοῦ διαπρεποῦς ἀνδρός, ἐπιφυλασσόμεθα λίαν προσεχῶς νὰ δημοσιεύσωμεν ταύτην.

H EΛΟΪΖΑ

(ΔΙΗΓΗΜΑ)

Era l' o' a che volge il desio
Ai naviganti e intemerisce il core
..... (Dante Purg. VIII.)

I

Οἱ ἀστέρες ἔλαμπον ἐπὶ τοῦ στερεώματος· ἡ σελήνη διὰ τῶν ζωνῶν αὐτῆς ἀκτίνων ἐπηργύρου τὰ ὑψηλότερα οἰκοδομήματα τῆς ἐνδόξου Ἑνετίας.

Χαῖρε, ὦ ἄνασσα τῆς Ἀδριατικῆς θαλάσσης! Χαῖρε, ὦ πόλις τῆς ποιήσεως καὶ τοῦ ἔρωτος! Τίς ποτε ἐπὶ τῇ θέᾳ τοῦ οὐρανοῦ σου, τῆς θαλάσσης σου, τῶν μνημείων σου, σοῦ, ἥς πᾶς βῶλος γῆς, πᾶς λίθος ὁμιλεῖ εἰς τὸν διαβάτην περὶ ὑπαρξάσης δόξης, ἀλλὰ τῆς ὁποίας ἡ μνήμη ζωῇ πάντοτε ἀντηχεῖ, τίς ποτε δὲν θὰ αἰσθανθῇ ἑαυτὸν συγκεκινημένον; Τίς ποτε δὲν θὰ ἐπαναφέρῃ ἐν τῇ μνήμῃ τὰ ἐνδοξὰ σου κατορθώματα, τὰς αἰματηρὰς τραγωδίας, ὧν θεατὴς ὑπῆρξες, καὶ ἡ φήμη τῶν ὁποίων διὰ τὴν ἀλλοίωσιν τῶν χρόνων δὲν ἀπωλέσθη εἰς τὰ σκότη, ἀλλ' ὡς πολύτιμος κληρονομία διῆλθεν ἀπὸ πατρὸς εἰς υἱόν!

II

Εἶνε νύξ θερινή. Ὁ καθαρώτατος οὐρανὸς λάμπει ὑπὸ μυριάδων ἀστέρων. Ἐλαφρὸς ζέφυρος ὠθεῖ γλυκέως τὴν θάλασσαν, ἣτις ἐπιπλῖνι ἐρωτικῶς τὴν ἐν ὕψει βεβητισμένην Ἑνετίαν. Ἐὰν ἀφαιρέσῃ τις τὸ μακρὸν καὶ μονότονον ἥγμα τοῦ πορθιμῆος, τὸ πᾶν εὐρίσκεται ἐν σιγῇ· πᾶν μέρος ἔρημον.

Ἡλιακόν τι μόνον, ἐνὸς τῶν τοσούτων παλαιῶν ἀνγκτόρων εἶνε ἀνεωγμένον, καὶ ἐν τῷ κενῷ αὐτοῦ φαίνεται νεανίας, τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸν οὐρανὸν ἐστραμμένους ἔχων, ἐν μελαγχολικῇ ἐκστάσει.

Εἶνε ὁ Λεονάρδος.

Ἰσχυρὸς πρόμαχος εὐγενεστάτης οἰκογενείας, ὀρφανὸς πρὸ μικροῦ γενόμενος, ἐπέστρεψεν εἰς τὸν τόπον τῆς γεννήσεώς του· ὅτε ἐπίσημος γερουσιαστὴς, βλέπων τὴν σπανίαν ἀνατροφὴν τοῦ Λεονάρδου, τῷ ἐπρότεινεν ὡς σύζυγον τὴν μόνην του θυγατέρα.

Ἐξεθειάζετο ἡ ὠραιότης τῆς νεανίδος, καὶ εὐτυχῇ ἑαυτὴν ἡ Ἑνετία ἐλόγιζε, διότι ἐν τῇ πόλει τῆς περιέκλειε τοιοῦτο πλᾶσμα, ἀλλ' ἅπαν τοῦτο δὲν ἐλέγετο εἰμὴ κατὰ φαντασίαν, διότι οὐδεὶς ἠδύνετο νὰ τὴν ἴδῃ, εἰμὴ διὰ μέσου πυκνοῦ πέπλου, ὃν ἡ νεανὶς εἶχεν ὀρμισθῇ νὰ μὴ τὸν ἐγείρῃ, εἰμὴ μόνον